

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tertia Seraphica Vinea, Sive Tertius Ordo De Poenitentia
à S.P.N. Francisco institutus**

Pauck, Engelbert

Coloniae, 1720

Caput XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64103)

tionem in hac Regula contentam, videlicet:

Quia in omnibus præceptis potest dispensare Visitator ex causa rationabili; omnis enim pœnitentia debet esse discreta, & discretio mater est virtutum *C. de off. cast. & præf. 1. q. 5.* Virtus autem indiscreta pro vitio reputatur; quia Deus non exigit ab hominibus, nisi id, quod facere possunt, ideoque nimia austeritas in vigiliis, & jejuniis reprehenditur. *C. non mediocriter de Conf. Dist. 5.* Sicut ergo nimis negligens Deo exosus est, ita nimis indiscretè austerus ipsi non placet, quia omnia extrema sunt vitiosa, ut dicitur *II. Ethic.* Medium autem tenuere Beati, Sanctique omnes. Ideoque Poëta 2do Metamorph. ait: Inter utrumque tene, mediotutissimus ibis. Et quæ major posset esse conscientia quies, & securitas? cum *Nicolaus IV.* hanc Regulam confirmans expressè statuat: Nullum peccare mortaliter transgrediendo aliquod præceptum ex his, quæ in Regula continentur. Neque voventes hanc Regulam intendunt se in professione aliter obligare, quàm secundum obligationem Præceptorum Regulæ, & voluntatem Pontificis Regulam approbantis. Hæc ergo Regula est suave jugum, & leve onus, de quo Christus *Matt. 11.* *Tollite jugum meum super vos, & invenientis requiem animabus vestris.* Hæc est sancta Regula, quæ Observatores suos coronat in cœlis, adeoque illam profitentibus bene promittitur vita æterna, dum recipiens eos ad professionem cuilibet dicit: Si hæc servaveris, promitto tibi vitam æternam. Ipsa est seps ad divina Mandata servanda, & renovatio Sacramenti Baptismatis, in quo Christiani omnes renuntiaverunt diabolo, ac pompis ejus. Hæc est Regula dignificata propter Bullificationem; nam ad ostendendam Excellentiam hujus Regulæ D. JESUS insignivit institutorem sigillo suæ Passionis; imprimendo eidem biennio ante mortem in

monte Alvernæ 5. sacra sua Stigmata. *Uti constat ex Legend. Ord. & ex S. Bonav. in Lektion. II. Nocturni pro Festo Ss. Stigm.* Sicut appositio sigilli authenticæ dat fidem veritati. *C. scripta vero. Author. de fide instru.* Ita Dei Filius non sigillo cereo, vel plumbeo, aut aureo; sed sigillo Dei vivi, & 5. Vulneribus sub specie Seraphim B. Patri impressis voluit hanc Regulam esse sigillatam, & plumbatam. *Hucusque Venerabilis Servus Dei Bernardinus de Bustis.*

CAPUT XV.

De Morte, & Sepultura Seraphici P. FRANCISCI.

XXXVIII. S. FRANCISCUS [dictus de Assisio, quia Assisii natus anno 1185. in stabulo bovem inter & asinum, secundum Angeli sub specie Mendici apparentis vaticinium] quod stabulum jam in Sacellum Piorum fidelium operâ fabricatum excrevit; uti & domus paterna Seraphici Patris; in qua renitente matre à proprio parente carceri datus fuit, ante quam Basilicam sculpti sunt sequentes versus:

*Sacra Dei surgunt FRANCISCI tecta
parentum,
Carcer ubi est missus, vincla paterna
manent.*

Ecclesiæ hujus cura demandata est PP. Franciscanis de Observantia. S. FRANCISCUS à Mundo conversus habitum pœnitentialem induit 1206. primæ suæ Regulæ confirmationem accepit à Ss. D. *Innocentio III.* anno 1210. secundæ suæ Regulæ pro Fratribus conscriptæ, & ab ipso Domino nostro JESU S. Patri dictatæ, per Diploma Apostolicum approbationem obtinuit ab *Honorio III.* Pontificatus sui anno VIII. Capitula Generalia servavit IV. Primum Assisii à CC. La-

reranensi post approbatam Regulam redux sub *Honorio III.* secundum itidem servavit Assisii anno 1219, in quo ultra 5000. Fratres censentur convenisse, à S. Patre conscripti, exceptis iis, qui ad divina & domestica officia remanserant, præsentibus S. Bonaventurâ, & S. Dominico, cum Cardinale Hugolino, primo Ordinis Seraphici protectore; qui Fratrum exercitia quodam die perlustrans, advertensque omnes unanimi fervore Divina pertractare, & vario, miroque modo de Mundi, morumque reformatione agere, ad suos redux admirandus dixit: verè castra Dei hæc sunt.

Ubi bene notandum. Tenebrarum infernalium rector sub eodem hoc generali Ordinis Concilio multa millia suæ fatinæ ex orco convocavit (*R. P. Alphonsus Rhoderiq. p. 3. Christ. Virt. T. 5. C. 18.* numerat eorum 18. millia.) Et in hospitali quodam non longè à Conventu Franciscanorum sito, Comitibus Comitibus, consilia consiliis opposuit; eum in finem: quomodo neo-cæptam, & adolescentem Religionem Seraphicam in flore succideret. Quæ fusiùs videri possunt in *Chron. Relig. Seraph. impressa Neapoli anno 1650. pag. 11.* Sed non diu latuit Seraphicum Patrem hostis avernalis dolus, quin conciliabuli istius acta resciret. Hinc interpositis ad Deum suis suorùmque precibus, distracto Dæmonum conciliabulo, acieque hostili dispersâ Confratres suos Capitulo dissoluto in pace dimisit, novam Apostolorum vitam, Evangelium, & pœnitentiam per orbem disseminaturos. 3tium Capitulum Generale celebravit iterum Assisii anno 1220. in æde Portiunculæ, in quo ab officio, & Vicariatu Generali absolvit F. Eliam, ejusque loco substituit F. Petrum Cataneum, Virum sanctum. Ubi NB. nullatenus Fratres, vel Ordinem consensisse, ut vivente S. Patre aliquis Minister Generalis

poneretur, sed Vicarius Generalis tantummodo appellaretur. 4tum Capitulum Generale à S. Patre celebratum est anno 1221. in quo in defuncti F. Petri Catanei locum ex mirabili Dei dispositione denuo reassumpsit in Vicarium Generalem F. Eliam; cùmque Capitulum mox dissolvendum esset, jussit S. Pater omnes surgere, quibus pro lucranda animarum salute in Saxoniam, Germaniam, aliàsque partes nondum penetratas contendendi esset animus; & ecce tibi! Spiritus Domini super eos] surrexerunt Fratres numero circiter nonaginta, quibus pro Deo, Fide, & animarum salute mori paratis præfecit F. Cæsarium de Spira, hominem à fervore, & sanctitate commendatissimum. Erat hic à S. Patre designatus Germaniæ Minister, qui ad opus hoc exequendum duodecim Clericos, cùm quindecim Laicis secum assumpsit, alios per Lombardiæ, alios per Tridenti, alios per reliquas Saxonix, & Teutoniæ plagas distribuit, ut sacrum Dei verbum disseminarent, pœnitentiæ viam aperirent, hæreticis lumen darent, peccatores converterent, omnèsque ad cælum ducerent.

Ægrotanti denique & ultimâ infirmitate correpto S. P. FRANCISCO prope finem dixit quidam Frater; Pater! Tu transibis ad gaudium, & Familia hæc in valle lacrymarum relinquetur: innue nobis aliquem in Ordine, qui sit Generalis Minister, in quo tuus animus conquiescat. Respondit S. Pater miscens cantus verba suspiriis: Tam magni, & multi modi exercitûs Ducem, tam ampli, & dilatati gregem Pastoris, nullum (Fili) sufficientem intueor; sed volo vobis unum depingere, in quo reluceat, qualis esse debeat hujusmodi familiæ Pater, Homo hic debet esse vitæ gravissimæ, discretionis magnæ, famæ laudabilis; homo, qui privatis amoribus careat, ne (si in parte plus diligat) in toto scandalum generet: homo, qui san-

etæ

etæ orationis studio sit addictus, qui certas horas animæ suæ, certas gregi sibi commisso impendat. Nam primo mane Missarum Sancta debet præmittere, longâque devotione se ipsum, & gregem divinæ tutelæ commendare; post orationem verò se ipsum in publico statuat, ab omnibus disputandum, omnibus responsurum. Homo, qui personarum sordidum non faciat angulum; apud quem tam minorum, & simplicium cura vigeat, quàm sapientum, & majorum; Homo, qui (si concessum est literaturâ præcellere) plùs in moribus piæ simplicitatis imaginem ferat, faveâtque veritati. Homo, qui excretur pecuniam nostræ Professionis, & perfectionis præcipuam corruptelam. Homo, qui nostræ Religionis caput imitandum se cæteris præbeat, nullis unquam oculis abutatur; sufficere debet huic pro se habitus & libellus, pro Fratribus verò scriptorium & sigillum. Non sit aggregator librorum, nec lectioni multùm intentus, ne detrahat officio, quod erogat studio. Homo, qui consoletur afflictos, cùm sit refugium, seu bonum tribulatis; ne, si apud eum remedia defecerint sanitatum, desperationis morbus in infirmis prævaleat. Protervos ut ad mansuetudinem alliciat, se ipsum prosternat, & aliquid sui juris relaxet, ut animas lucrifaciat Christo. Ad refugium Ordinis reducat oves, quæ periêrunt. Viscera pietatis non claudat, sciens tentationes esse prævalidas, quæ ad tantum possunt impellere casum. Non oportet eum arridere honoribus, nec favoribus plùs, quàm injuriis delectari; promptiorem cibum, si quo indiget, non in abditis, sed publicis locis sumat, ut aliis tollatur verecundia debilibus providendi corporibus. Ad eum maximè spectat latentes distinguere conscientias, & ex occultis venis eruere veritatem, aurêsq; non offerre multiloquiis. Talis denique debet esse, qui retinendorum

honorum cupiditate universalem formam justitiæ nullatenus labefaciat; non tamen ut ex superflua mansuetudine torpor nascatur, nec ex lassâ indulgentia dissolutio disciplinæ, sicque ab omnibus timeatur, ut ab ipsis timentibus diligatur. Vellem etiam Provinciales Ministros affabiles esse Minoribus, tantâque benevolentia præditos, ut eorum affectui non vererentur committere delinquentes. Vellem eos moderatos esse in præceptis; propitios in offensis; ferre magis peccatores, quàm inferre injurias; hostes vitiis; medicos vitiosis; tales denique esse vellem, quorum vita cæteris esset spectaculum disciplinæ. Eos tandem vellem omni honore venerari, & diligere, sicuti qui pondus portant sollicitudinis, & laboris; summis eos præmiis apud Deum reputarem esse dignos, qui tali formâ, talique lege creditas sibi animas gubernarent. Vellem etiam eos habere socios præditos honestate, qui se omnibus præberent bonum exemplum; rigidos adversus voluptates, fortes adversus angustias, convenienter affabiles, ut omnes, qui ad se convenirent, sanctâ cum jucunditate reciperent. En (inquit) Generalis, & Ministri Provinciales tales esse deberent, talesque habere socios.

*BENEDICTIO S. P. FRANCISCI
data Zelatoribus Regule.*

Benedicti vos à Domino, qui errantes peccatores ad Dominum reducit, viam veritatis illis ostendit, & vos in sancta Evangelii observatione puros sincerôsq; custodit; qui vobis benedicit, à Domino benedicatur; qui vos fovet, aut suscipit, mercedem recipiat æternam. Nullam in vobis potestatem Satan exerceat, supra id, quod potestis, non tentet; vobis super illum, illiusque asseclas sit imperandi facultas; portas illius possidete, & spolia diripite. Patris

VOS

vos adjuvet Potentia, Filii vos dirigat Sapien-
tia, & Spiritus S. vos foveat clementia.
Amen.

*MALEDICTIO S.P. FRANCISCI
in scandalosè viventes.*

ATe sanctissime Pater, & à tota cele-
sti Curia, & à me pauperculo sint ma-
ledicti, qui suo malo exemplo confundunt,
& destruunt, quod per sanctos Fratres hujus
Ordinis ædificasti, & ædificare non cessas.
*Ultima Seraphici Patris morituri
BENEDICTIO.*

Alloquebatur morti appropinquans S.
Pater F. Benedictum de Piratro Sacer-
dotem suum sequentibus verbis; Scribe Sa-
cerdos Dei, qualiter benedico omnibus
Fratribus meis, qui modò sunt in Religione,
& qui venturi sunt usque ad finem sæculi,
quoniam propter infirmitatem meam loqui
non valeo; breviter voluntatem meam, &
intentionem, in signum memoriæ meæ, be-
nedictionis, & Testamenti cunctis Fratribus,
præsentibus, & futuris patefacio. Fratres
se se invicem semper diligant, sicut ego dile-
xi, & diligo illos. Semper diligant, & ob-
servent Dominam meam Paupertatem, sem-
per Prælati, & Clericis sanctæ Matris Ec-
clesiæ fideles sint, & subjecti. Benedicat &
custodiat eos Pater, & Filius, & Spiritus
Sanctus. Amen.

Alia in suo Transitu.

Valete Filii omnes in timore Domini, &
permanete in eo temper. Et quia futu-
ra tribulatio, & tentatio appropinquat; fe-
lices, qui perseverabunt in his, quæ cæpe-
runt. Ego verò ad Deum propero, cuius
gratiæ vos omnes commendo. Ego, quod
meum est, feci; quod vestrum est, edoceat
Christus.

BENEDICTIO data

F. Elia totius Ordinis Vicario Generali.

TE Fili mi! in omnibus, & super omnia
benedico, & sicut in manibus tuis Fra-
tres meos, & filios augmentavit Altissimus;
ita & super te, & te in omnibus benedico in
cælo, & in terra. Benedicat te Rex omnium
Deus. Benedico te, sicut possum, & plus
quam possum; & quod non possum ego,
possit in te, qui omnia potest. Recordetur
Deus operis tui, & laboris; & in retributio-
ne Justorum fors tua servetur. Omnem Bene-
dictionem [quam cupis] invenias, & quod
dignè postulas, impleatur.

Tandem seu nimii doloris, seu Seraphici
amoris vi exhaustus, laboribusque pro ani-
marum salute susceptis fatigatus S. Pater, ul-
timam mortis horam instare sibi persentens,
innumeris Meritorum splendoribus radians,
dulci morre correptus, annum ætatis agens
circiter quadragesimum quintum, vitam
hanc transitoriam cum cælesti sanctissime
commutavit in Conventu S. MARIE Ang-
elorum, Assisii. Anno 1226. IV. Octob.
Die Sabbati serò. Cujus mortem F. Elias
Vicarius Gen. Ord. sequentibus litteris,
mæsticiâ & affectu plenissimis Fratribus per
orbem dispersis significavit.

*Dilecto sibi in Christo F. Gregorio, Mi-
nistro Fratrum, qui sunt in Francia.
cum omnibus Fratribus suis, &
nostris,*

F. Elias Peccator Salutem.

ANtequam loqui incipiam, suspiro! &
merito. Quali inundantes aquæ, sic
rugitus meus: quia timor [quem timebam]
evénit mihi, evénit & vobis; & quod verebar,
accidit mihi; accidit & vobis; quia longè à
Nobis

Nobis factus est Consolator; & qui portabat nos velut agnos in brachio suo, peregrè profectus est in regionem longinquam. Dilectus Deo, & hominibus, receptus est ad lucidissimas regiones. Qui legem vitæ, & disciplinæ docuit Jacob, & testamentum Patris tradidit Israël. Gaudendum nimis est, præceptum eum; sed dolendum nobis, quos, ipso absente, circumdant tenebræ, & operit umbra mortis. Commune damnum, sed meum singulare periculum, quem in ipso tenebrarum medio dereliquit multis occupationibus circumdatum, & oppressum flagellis innumeris! Propterea deprecor, dolete mecum, Fratres! quia ego nimis doleo, & condoleo vobis; quoniam pupilli sumus absque Patre, & orbi lumine oculorum nostrorum! Verè, verè lumen erat Præsentia Fratris & Patris nostri FRANCISCI; non nobis solum, qui eramus propè: sed & his, qui longè erant à nobis Professione & vitâ. Erat enim lux à verâ luce emissa, illuminans hos, qui longè erant à nobis professione, & vitâ; & in tenebris erant, & in unbrâ mortis sedebant: ut dirigeret pedes eorum in viam pacis. Quod & fecit, prout verus Meridies ex alto illustrabat cor ejus, & accendebat voluntatem igne amoris sui, prædicans regnum Dei, & convertens corda Patrum ad Filios, & imprudentes ad prudentiam Justorum; & in universo mundo paravit Domino plebem perfectam, & novam. Ad insulas longè divulgatum est nomen ejus, & miratæ sunt universæ terræ mirabilia opera ejus. Propterea nolite Filii, & Fratres tristari; Quod excedat modum; quoniam orphanorum Pater Deus consolabitur nos consolatione suâ sanctâ; & si fletis Fratres: Super vos ipsos flete; non super illum. Nam mediâ vitâ in morte sumus; ipse verò transit de morte ad vitam. Jucundamini, quia (antequam tolleretur à nobis) tanquam alter Jacob om-

Vinea Seraphica.

nes Filios suos benedixit, & omnibus remisit culpas, quæ in eum factæ fuissent, vel cogitatæ ab aliquo nostrum. Et his dictis annuntio vobis gaudium magnum, & miraculi novitatem. à sæculo non est auditum tale signum, præterquam in Filio Dei, qui est Christus Deus. Non diu ante mortem Frater, & Pater noster apparuit crucifixus, quinque plagas (quæ verè sunt Stigmata Christi) portans in corpore suo; nam manus ejus & pedes quasi puncturas clavorum habuerunt ex utraque parte confixas, reservantes cicatrices, & clavorum nigredinem ostendentes; Latus verò ejus lanceatum apparuit, & sæpe sanguinem evaporavit. Dum adhuc vivebat spiritus ejus in corpore, non erat in eo aspectus, sed despectus vultus ejus; & nullum membrorum in eo remansit absque nimia passione, & contractione nervorum. Membra ejus rigida erant, sicut esse solent hominis mortui; sed post mortem ejus, pulcherrimus aspectus est miro candore rutilans, lætificans videntes: Et membra, quæ prius rigida erant, facta sunt mollia nimis, se revertentia luce, atque illum, secundum positionem suam, tanquam pueri delicati. Ergo Fratres! benedicite Deum cæli, & coram omnibus viventibus confitemini illi, quia fecit nobiscum misericordiam suam, & habete memoriam Patris, & Fratris nostri FRANCISCI, ad laudem, & gloriam ejus: qui magnificavit eum inter homines, & coram Angelis glorificavit illum. Oretis pro ipso, sicut antea à vobis postulavit, & ipsum orate, ut Deus nos cum ipso efficiat suæ gratiæ sanctæ participes, Amen.

IV. Non. Octob. die Dominicâ, primâ hora noctis præcedentis, Pater & Frater noster FRANCISCUS migravit ad Christum. Nos ergo (charissimi Fratres! omnesque ad quos litteræ præsentis pervenerint) Israëlitiçi populi sequentes vestigia, deplorantis

H

Moylen

Moyſen & Aaron, inclutos Duces ſuos, viam demus lacrymis tanti Patris ſolatio deſtituti! Licet enim pium ſit congaudere FRANCISCO, pium eſt tamen flere FRANCISCUM. Revera pium eſt congaudere FRANCISCO; quoniam ipſe non obiit, ſed ad caeleſtes nundinas abiit, ſaccum poenitentiae ſecum ferens, & in pleniluniis reverſurus. Pium eſt flere FRANCISCUM, quoniam, qui egrediebatur, & ingrediebatur tanquam Aaron, & ferens nobis de theſauro ſuo nova & vetera, & conſolans nos in omni tribulatione noſtra, de medio noſtri ſublatus eſt, & nunc pupilli dicimur abſque Patre. Sed quoniam ſcriptum eſt: Tibi derelictus eſt pauper, orphano tu eris adjutor; omnes (Fratres chariſſimi) oretis inſtanter; quod ſi laguncula teſtea contracta eſt in valle filiorum Adam; ſummus tamen ille Figulus aliam honorificam reſtaurare dignetur, quae ſit ſuper multitudinem gentis noſtrae; & nos ſicut verus Machabaeus antecedit ad praelium. & quia non eſt ſuperfluum, orare pro mortuis: pro Anima ejus oretis ad Dominum. Quilibet Sacerdos dicat III. Miſſas ſinguli Clerici Pfalterium; Laici V. Pater noſter. Clerici dicant ſolemniter Vigiliam in Communi. Amen.

F. Elias Peccator.

ANno Domini 1230. octavo Kal. Jun. ſacrum ejus corpus, quod in Eccleſia Parochiali ad S. Georgium Aſſiſii prius tumulatum requieverat, juffu Ss. D. Papae Gregorii IX. translatum eſt ad ſumptuoſam Baſilicam B. FRANCISCI honori dedica-

tam, conſtructam in loco (Collis inferni dictam) ubi ſolebant malefactores plecti. Sic enim ante mortem petens S. Pater Fratribus ſuis mandaverat, ut in eodem infami ſuppliciorum loco ſepeliretur, ad exprimendam eò majorem Francisſi cum Chriſto Domino ſimilitudinem; ut (qui in Nativitate ſua in ſtabulo natus eidem aſſimilatus fuerat) eidem quodque poſt mortem non diſſimilis haberetur. Papa autem Gregorius IX. pro ſplendidâ hac Baſilicâ Aſſiſii S. FRANCISCI honori dedicatâ primum lapidem poſuit, locum iſtum (Collem Para-diſi nominando; quo & nomine in hodiernum uſque diem honoratur. Hæc Eccleſia cum triplici fornice fabricata conſpicitur, in cujus fornice infimo requieſcit S. Corpus Seraphici Patris in pedes diametraliter erectum, integrum, illæſum, oculis patentibus, vulneribus recente ſubinde ſanguine manantibus. Quorum omnium teſtis oculatus fuit Nicolaus Papa V. Francisſus de Bantio, Dux Andria, Thomas Bozius, Albornatus Card. Hiſp. Sixtus IV. Pontifex Maximus. vide Sedul. ad vitam S. Francisſi C. 5: Fortun. Huber in Menolog. fol. 1139. Quod autem mirificum hoc corpus oculis publicè non pateat: ſpecialis eſt ſummi Dei diſpoſitio, qui mirabilis eſt in Sanctis ſuis; quique (quod ſacrum, & ſilentio dignum eſt) propalari, & inſpici prohibet. Cum rebus religione & ſacramento plenis Deus talem aliquando venerationem & reverentiam conciliet; uti ait S. Bonav. S. Antonin. Wading. Artur. apud Fort. Huber. fol. 1139.

